

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Press

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

วิชาแกนพระพุทธศาสนา

ตำรา

รหัสวิชา 000 261

ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ

Dhamma in English

ฉบับปรับปรุง

โครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma in English) ฉบับปรับปรุง

ผู้แต่ง	: คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
บรรณาธิการ	: ผศ.ดร.สุदारัตน์ บรรเทากุล
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ	: รศ.ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร
ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมผลิต	: รศ.ดร.กาญจนา วัชรสุนทร รศ.ชัชณะ รุ่งปัจฉิม ดร.นลินี ฦ นคร ผศ.ศศิธร ชูตินันทกุล ดร.สังวรณ์ ังตกระโทก
ศิลปะและรูปเล่ม	: นายสมบุรณ์ เฟ่งพิศ
ผู้ออกแบบปก	: นายพิจิตร พรหมลี
พิสูจน์อักษร	: นายสุชญา ศิริชัยภร, พระสุทิน เขมวิโส, นายอักษรวิชัย โฉมศรี
พิมพ์ครั้งที่ 1	: กุมภาพันธ์ 2555 จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 2	: มิถุนายน 2556 จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ 3	: พฤษภาคม 2559 จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม
ลิขสิทธิ์	: ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้ามการลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดๆ ของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ฉบับปรับปรุง.-- พิมพ์ครั้งที่ 3.-- พระนครศรีอยุธยา :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2559. 153 หน้า.

1. ธรรมะ. I. ชื่อเรื่อง.

294.315

ISBN 978-616-300-231-0

จัดพิมพ์โดย : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ผลงานลำดับที่ 10)

เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทร. 035-248-013 (ต่อ 8770, 8773), 061 379 6166, โทรสาร 035-248-013

จัดทำนายโดย :

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

11-17 ถนนมหาราช แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 02-623-5624, โทรสาร 02-623-5623

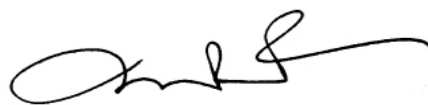
คำปรารภ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีโครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร เรื่องการปรับปรุงเนื้อหาและจัดพิมพ์ตำรารายวิชาแกนพระพุทธศาสนา และหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ให้เป็นที่ยอมรับและใช้ร่วมกันได้ พัฒนารูปแบบของหนังสือ และตำราให้มีเอกลักษณ์ร่วมกัน สวยงาม คงทน น่าสนใจต่อการศึกษาค้นคว้า มีเนื้อหาสาระไปพัฒนาสื่อการศึกษาและเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระบบคลังข้อสอบ พัฒนาบุคลากรและผลงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยให้แพร่หลาย และเป็นเวทีเสนอผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย

โครงการนี้เกิดขึ้นมาได้จากความร่วมมือร่วมใจกันของคณาจารย์มหาวิทยาลัย จากทุกส่วนงาน ทั้งส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ห้องเรียน ร่วมกันพัฒนารายวิชาแกนพระพุทธศาสนาและหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ด้วยวิริยะอุตสาหะแรงกล้า มุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างมีมิตรไมตรี พัฒนาค้น พัฒนางานให้มีเนื้อหาสมบูรณ์ถูกต้อง เปรียบพร้อมด้วยอรรถและพยัญชนะ เป็นที่ยอมรับของสังคม

ตำรารายวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” ฉบับปรับปรุง เล่มนี้ มีเนื้อหาสาระแบ่งเป็น 8 บท มุ่งหมายให้ศึกษาเรียนรู้ศัพทธรรมะทางพระพุทธศาสนา เช่น พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ 4 ฆราวาสธรรม 4 ศีล 5 อริยมรรค มีองค์ 8 ปฏิจจสมุปบาท ที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษและหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ เนื้อหาสาระปรากฏแจ้งแล้วในเล่มนี้

ขออนุโมทนาขอบคุณคณะกรรมการโครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยทุกรูปทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าพัฒนาเนื้อหาอารยวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” ฉบับปรับปรุง เล่มนี้ให้เกิดมีขึ้น อันจะเป็นสมบัติของมหาวิทยาลัยสืบไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าตำรารายวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” ฉบับปรับปรุง เล่มนี้ คงอำนวยประโยชน์เชิงวิชาการด้านภาษาอังกฤษแก่คณาจารย์ นิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้ที่สนใจ ตลอดไป

(พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Preface

The aim of this subject is to study Dhamma in English, its code is 000 261. It is one of the curriculums of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. A subject matter consists of the main teachings of the Buddha namely: the Four Noble Truth, Virtues of a Good Householder Life, The Five Precepts, Superknowledge, the Noble Eightfold Path and The Dependent Origination. These main teachings are provided into six chapters according to the main teachings as mentioned above. This subject enable the students understand the technical terms and the meanings of the main teachings in Buddhism as well.

This subject, which is the main unit of the Buddhist subject in the University, is used for study in the second year as general study. On behalf of committee for providing this subject, we are finally very thankful to Mahāchulalongkornrājavidyālaya University for giving us a good chance and collecting the text book as Dhamma in English.

Committee of the Dhamma in English

January, 2008

คำนำสำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเกิดขึ้นตามนโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ (1) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตหนังสือ ตำรา งานแปลและเอกสารทางวิชาการอื่นๆ (2) จัดพิมพ์หนังสือ ตำรา งานแปล และเอกสารทางวิชาการอื่นๆ ที่มีคุณภาพเป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอนทุกระดับในมหาวิทยาลัยและการศึกษาค้นคว้าของประชาชน และ (3) จำหน่ายแจกหนังสือ ตำรา งานแปล และเอกสารทางวิชาการอื่นๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ปรัชญา และศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ดังนั้นสำนักพิมพ์ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายของมหาวิทยาลัย จึงได้จัดพิมพ์ตำรารายวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” ฉบับปรับปรุง ถือว่าเป็นส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรียนรู้ศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนา

ตำรารายวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” ฉบับปรับปรุง เล่มนี้ เป็นวิชาหนึ่งในวิชาแกนพระพุทธศาสนา หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในเนื้อหาได้อธิบายพระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ 4 ฆราวาสธรรม 4 ศีล 5 อริยมรรคมีองค์ 8 ปฏิจจสมุปบาท

สำนักพิมพ์ต้องขอขอบพระคุณคณะกรรมการบริหารสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีพระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. อธิการบดีและประธานกรรมการบริหารสำนักพิมพ์ที่เมตตา มอบต้นฉบับตำรารายวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” ฉบับปรับปรุง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ผู้แต่งที่ได้เสียสละเวลาร่วมกันพัฒนาเนื้อหาวิชานี้จนสำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ และขอขอบคุณกองวิชาการที่ช่วยเป็นแรงสนับสนุนงานต้นฉบับและบุคลากร ให้สำนักพิมพ์สามารถจัดพิมพ์ตำราเรียนเล่มนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตำรารายวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ” ฉบับปรับปรุง จะเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลศัพท์ธรรมะภาคภาษาอังกฤษให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาเล่าเรียนด้านหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ของนิสิต นักศึกษา และประชาชนสืบไป

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พฤษภาคม 2559

คณะกรรมการโครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร

เรื่อง การปรับปรุงเนื้อหาและจัดพิมพ์ตำราวิชาแกนพระพุทธศาสนาและหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2554

<p style="text-align: center;">คณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>ที่ปรึกษา พระธรรมโกศาจารย์, ศ.ดร.</p> <p>ประธานกรรมการ พระศรีคัมภีร์ญาณ, รศ.ดร.</p> <p>รองประธานกรรมการ พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, ผศ.ดร.</p> <p>กรรมการ พระมหาสุริยา วรเมธี, ผศ.ดร. พระครูสังฆรักษ์กิตติพงศ์ สิริวฑฒโน พระมหาสุทัศน์ ติสฺสรวาทิ พระมหาศรีทนต์ สมจาโร พระมหาสุทิตย์ อากาศโร พระมหาชำนาญ มหาชาโน พระมหาประยูร โชติวโร พระทีปย์ สิริธมฺโม พระฐิตะวงษ์ อนุตฺตโร พระสมุห์ศักดา วิสุทธิญาณโณ พระมหาราชัน จิตตปาโล พระสุทิน เขมวิโส พระมหาสาธิต สาธิต ผศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปุ ผศ.ปฐมพงศ์ ทินบรรเจ็ดฤทธิ์ ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น ผศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง ผศ.ดร.โกนิภูฏ์ ศรีทอง นายอดุลย์ คนแรง นายพิธิบูลย์ กาญจนพิพิธ ผศ.สุเทพ พรมเลิศ นายเกษม แสงนนท์ นายสนธิญาณ รักษาภักดิ์</p> <p>กรรมการและเลขานุการ นายสุชญา ศิริธัญญา</p> <p>กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ พระมหาสุระศักดิ์ อีรวีโส พระมหานพดล เตชธมฺโม พระมหาธิติ อนุภทโท นายสินชัย วงษ์จำนงค์ นายอักษรวิชัย โฉมศรี นายชำนาญ เกิดช่อ นายสมบุรณ์ เฟ่งพิศ นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง นางสาวธัญนิชญาณ์ มัควัลย์ นายวิชิต มงคลวีระขจร นางสาวอรุณรัตน์ เพ็ชรรุ่ง นายกิตติพัทธ์ ทินบรรเจ็ดฤทธิ์ นางสาวรัตนา ศรีตะวัน นางสาววิไลวรรณ รั้งสร้อย</p>	<p style="text-align: center;">คณะกรรมการปรับปรุงพัฒนาเนื้อหารายวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ”</p> <p>ประธานกรรมการ พระมหาขวัญชัย กิตติปาโล</p> <p>รองประธานกรรมการ พระมหาสุริยา วรเมธี, ผศ.ดร.</p> <p>กรรมการ พระครูศรีสุนทรสรกิจ พระครูสิริรัตนานวัตร, ผศ.ดร. พระครูใบฎีกาจำนง อนุธมฺโม, ดร. พระวชิรวิษณุ ปญญาวิโร พระมหาเสาวนันท์ สุภาจาโร นายชยันต์ บุญทิโย นายมนูญ พันนา นายพิบูลศักดิ์ เมืองโคตร นายอัมพร เจือจันทร์</p> <p>เลขานุการและผู้ช่วย พระมหาบุญชัย รตนเมโธ นายวิสุทธิไชย ไชยสิทธิ์</p> <p>คณะบรรณาธิการ ดร.สุดารัตน์ บรรเทากุล</p> <p>ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ รศ.ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร</p> <p>ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมผลิต รศ.ดร.กาญจนา วัฒนสุนทร รศ.ชูขณะ รุ่งปัจฉิม ดร.นลินี ณ นคร ผศ.ศศิธร ชูตินันทกุล ดร.สังวรรณ ังดกระโทก</p>
---	--

Contents

คำปรารภ	(3)
Preface	(4)
คำนำสำนักพิมพ์	(5)
คณะกรรมการดำเนินงานโครงการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ประจำปีงบประมาณ 2554	(6)
CHAPTER 1 Tiratana (The Triple Gem)	1
1.1 What is the Triple Gem	2
1.2 The Virtues of Triple Gem	5
1.3 Taking Refuge in the Triple Gem	9
Conclusion	10
Vocabulary	13
Activity	15
References	19
CHAPTER 2 Tilakkhaṇa	21
Introduction	22
2.1 The Buddhist Principle of Tilakkhaṇa	22
2.2 An Approach to Realize the Three Characteristics	28
Vocabulary	29
Activity	31
References	34
CHAPTER 3 Cattāri Ariyasaccāni	35
Introduction	36
3.1 The Four Noble Truths	36
3.2 Sammā Sambodhi	37
Conclusion	44
Vocabulary	45
Activity	46
References	49

(8)

CHAPTER 4 Gharāvāsa-dhamma	51
Introduction	52
Gharāvāsa-dhamma	52
1) Sacca	52
2) Dama	55
3) Khanti	55
4) Cāga	58
Conclusion	60
Vocabulary	60
Activity	62
References	65
CHAPTER 5 Pañca Sīla	67
Introduction	68
5.1 Pānātipāta Veramaṇi	69
5.2 Adinnādānā Veramaṇi	69
5.3 Kāmesumicchācārā veramaṇi	70
5.4 Musāvādā Veramaṇi	71
5.5 Surāmerayamajjapamādaṭṭhānā veramaṇi	72
Conclusion	73
Vocabulary	73
Activity	73
References	79
CHAPTER 6 Ariya Aṭṭhangika Magga	81
Introduction	82
6.1 The Teaching on the Noble Eightfold Path	82
6.2 The Eight Factors and Their Components Involving the Eightfold Path	83
6.3 Sammā diṭṭhi	85
6.4 Sammāsaṅkappa	86

	(9)
6.5 Sammā vācā	87
6.6 Sammā kammaṇṭa	87
6.7 Sammā-ājīva	88
6.8 Sammā vāyāma	88
6.9 Sammā sati	89
6.10 Sammā samādhi	89
Conclusion	90
Vocabulary	92
Activity	92
References	96
CHAPTER 7 Paṭiccasamuppāda	97
Introduction	98
7.1 What is <i>Paṭiccasamuppāda</i>	98
7.2 The Formula of the Dependent Origination of Twelve Factors	102
Conclusion	105
Vocabulary	106
Activity	108
References	113
CHAPTER 8 Selected Buddhist Literary Works and Scholars	115
Introduction	116
8.1 The Buddhist Western Scholars' Lives and Works	116
8.2 Life and Works of The Buddhist Scholars of Asian	120
Conclusion	126
Vocabulary	127
Activity	127
References	128
ภาคผนวก : ประมวลรายวิชาและแผนการสอน	129
คณะกรรมการปรับปรุงเนื้อหาวิชา “ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ”	141

(10)

Chapter 1

Tiratana (The Triple Gem)

PhramahaKhwuanchaiKittipalo

Dr. SudaratBantaokul

Objective of the Study

After studying this chapter, students will be expected to be able to

1. Explain the meaning and the virtues of the Triple Gem.
2. Apply the teaching on the Triple Gem to the Buddhists effectively.

Topics

- What is the Triple Gem?
- Triple Gem's Virtues
- Taking refuge in the Triple Gem

Introduction

This chapter is an introduction of Buddhism in English to the students about the Triple Gem. Students will be expected to be able to use English to explain the meaning, virtues of the Triple Gem, and the right way for Buddhists take refuge in the Triple Gem.

1.1 What is the Triple Gem ?

A Pāli word “*Tiratana*” (PhraRatanatrai พระรัตนตรัย in Thai) is a Buddhist term which is generally rendered “the Triple Gem”, “the Three Jewels”, or “the Three Treasures” in English. The Triple Gem or the Three Jewels are the three things that Buddhists take refuge in, and look toward for guidance, in the process known as taking refuge. The Triple Gem generally implies on the formula Buddha, *Dhamma*, *Sangha*. Collectively, the Buddha, *Dhamma*, and *Sangha* are also *Tisarāṇa* in Pāli, or the “Three Refuges” in English.

1.1.1 Buddha

The Buddha means the Enlightened or Awakened One, having realized the Noble Truths. He is the founder of the unexcelled Buddhism, being perfect in the threefold virtue. The Buddha is the compassionate, wise Guide, the Torch Bearer, the Teacher who clearly shows the way to those who are willing to follow the advice. He is a noble sage, a noble saint, an *Arahanto*. He is a perfectly Enlightened One. He had perfected both wisdom (*vijjā*) and conduct (*carāṇa*). He has been successful in achieving a good destiny. He knows the whole world. He is the teacher of all beings. Because of all these qualities the Buddha is a very Fortunate Being.

1.1.2 Dhamma

The word *Dhamma* (in Sanskrit, *Dharma*) is often used to refer to the Buddha’s teachings, but it also means the eternal truth which the teachings

convey to us. *Dhamma* is threefold: the *Dhamma* that we study, that which we practice, and the *Dhamma* of Realization. Having been enlightened into the so-called 84,000 *Dhamma-khandha* (Aggregates or items of *Dhamma*), The Buddha shouldered the task of disseminating parts of the *Dhamma* of His discovery that would be conducive to beings' happiness, progress, peace and security. His teachings being based on the listeners' tendency and maturity, He knew how to teach them part of the *Dhamma* that suited their capacity for practice. This is so that they could be blessed with peace, progress and prosperity for their lives.

The *Dhamma* contains the truth or the solution the Buddha discovered for the problems faced by man. It is out of compassion for the people in the world that the Buddha preached this *Dhamma*. This well preached *Dhamma* is pleasant in the beginning, pleasant in the middle and pleasant in the end. This *Dhamma* brings about immediate results for those who practice it diligently. This *Dhamma* is open to all and invites you to 'come and see'. It certainly protects those who diligently follow it. It leads one to the noblest of goals, to *Nibbāna*. To reach this goal the wise people have to realize this *Dhamma* by themselves.

The *Dhamma* taught by the Buddha has been organized into three groups called *Piṭaka* or baskets. This work had been completed by the *Arahats* who lived in the ancient time. The three divisions are given the names: *Vinaya*, *Suttanta*, and *Abhidhamma*

The *Vinaya Piṭaka* contains the rules and regulations of disciplines for the monks and nuns to follow. The *Suttanta Piṭaka* consists mostly of discourses on *Dhamma* delivered by the Buddha at various times. The *Abhidhamma* is the highest exposition of *Dhamma* in the final analysis.

1.1.3 *Sangha*

Sangha literally means “community”¹ or “assembly.” The word has two meanings in proper Buddhist usage: the community of disciples who have gained realization of any of the stages of awakening; and the community of ordained disciples, *bhikkhus* (monks) and *bhikkhunis* (nuns). The former implies to those disciples who have through their earnest practice, realized any of the Four Grades of Path and Fruition called *Sotāpanna* (Stream-enterer), *Sakadāgāmi* (Once-returner), *Anāgāmi* (Non-returner), and *Arahant* (Fully Liberated One). These are called *AriyaSangha* (Noble Disciples). The latter implies to the community of ordained disciples who have not yet attained any of the Four Grades of Path and Fruition. They are called *Sammatisangha*. In Thailand, the *Sangha* implies to the community of ordained disciples-*bhikkhus* (monks) only.

The members of the *Saṅgha* are the heirs to this *Dhamma*. They are the treasurers, the teachers, the propagators of this *Dhamma*. The monks are the best example of those who closely and truly follow this *Dhamma*. They are well established on the correct path. They deserve honor, respect and veneration.

Regarding the *Sangha*, there is a popular misconception in the West that the term refers to any congregation or other community of Buddhists. But a true *Sangha* functions as an inspiring example, worthy of reverence, in order to offer us true spiritual guidance. An ordinary group of Buddhists may include individuals whose beliefs and/or behavior barely conform to the *Dhamma*. Should we take refuge in those who may mislead us ? No.

¹ T.W. Rhys Davids, and William Stede, **Pali-English Dictionary**, (Delhi : Motilal Banarsi dass Publishers, 1997), p. 667.

Furthermore, the *Sangha* that is our refuge isn't merely a group of monks and nuns, but it is a community of those who are following, or have followed the Path and have realized any of the stages of Awakening along the way.

To quote from the well-known description of the *Sangha*, found in numerous *Suttas*, chanted daily in temples and at homes throughout the world, it is found as follows :

The Disciples of the Blessed One have practiced well and are of upright conduct, have practiced diligently and have practiced properly; that is, the four pairs of persons, the eight kinds of individuals; these are the Blessed One's Disciples: worthy of offerings, worthy of hospitality, worthy of gifts, and worthy of respect--an incomparable field of merit for the world.²

1.2. The Virtues of the Triple Gem

The virtue of the Triple Gem comprised the virtue of the Buddha, the *Dhamma*, and *Saṅgha*. The detail is as follows :-

1.2.1 The virtue of the Buddha

When the Buddha attains the state of enlightenment, three qualities which is called 'actualized virtues' arise in his heart, that is *Visuddhiguṇa*, *Paññādhiguṇa*, and *Karuṇādhiguṇa*. These qualities enable the Buddha to teach the *Dhamma* in a beneficial way. His conduct in this area is of three sorts: Having achieved his own purposes (*attattha-cariyā*), he acts for the benefit of living beings throughout the world (*lokattha-cariyā*) and teaches the *Dhamma* to his own circle of relatives (*ñātattha-cariyā*).

² <http://mettajon.tripod.com/triplegem.html>